

Súd: Okresný súd Čadca
Spisová značka: 4P/11/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5314201629
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 05. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Plichtíková
ECLI: ECLI:SK:OSCA:2014:5314201629.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Č a d c a sudkyňou JUDr. Annou Plichtíkovou vo veci starostlivosti o C.. G. D., O.. Y., nar. X.X.XXXX a C.. K. D., rod. Y., L.. XX.X.XXXX, zast. kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Čadca, bytom u matky, deti rodičov - matky C. D., nar. XX.X.XXXX, D. XXX a otca C. Y., nar. X.X.XXXX, bytom D. XXX, P., t.č. Ú. L. E. P. M. D., K. Š. XXX/XX, K. L. E., zast. JUDr. Annou Mozolíkovou, Palárikova 1449, Čadca, v konaní o zníženie výživného na mal. deti takto

rozhodol:

I. Návrh za m i e t a.

II. Žiadny z účastníkov konania n e m á p r á v o na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Navrhovateľ návrhom zo dňa 21.2.2014 žiadal, aby súd znížil vyživovaciu povinnosť na mal. deti G. D., O.. Y., nar. X.X.XXXX, K. D., rod. Y., nar. XX.X.XXXX a to u G. zo sumy 120,- € mesačne na sumu 27,13 € mesačne a u K. zo sumy 100,- € mesačne na sumu 27,13 € mesačne, počnúc dňom 1.1.2014. Vyživovacia povinnosť bola určená rozsudkom Okresného súdu v Čadci č.k. 16P/138/2011-58 zo dňa 23.11.2011, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 3.2.2012. Na maloletého G. bola vyživovacia povinnosť zvýšená na sumu 120,- € mesačne a na mal. K. na sumu 100,- € mesačne. Po zvýšení výživného matka maloletých detí zmenila priezvisko maloletých detí bez súhlasu otca. Výživné považuje otec za neprímerané. Má za to, že došlo k podstatnej zmene pomerov na jeho strane. Za podstatnú zmenu pomerov považuje výkon trestu odňatia slobody na základe právoplatného rozsudku vo veci 3T/109/2012-85 zo dňa 17.6.2013, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 17.6.2013. Odsúdený bol za prečin zanedbania povinnej výživy. Na výkon trestu nastúpil 17.12.2013. Nie je schopný plniť vyživovaciu povinnosť.

Matka v písomnom vyjadrení na čl. 40 spisu uviedla, že s návrhom nesúhlasí. Na strane maloletých detí, aj na jej strane sú dôvody na zvýšenie výživného a nie na zníženie výživného. Do tejto situácie sa dostal otec maloletých detí nezodpovedným prístupom k plneniu si svojich otcovských povinností, najmä vyživovacej povinnosti, čo nemôže byť vykladané na úkor detí. Uviedla, že jej náklady na bývanie predstavujú 27,- € elektrina, voda štvrťročne 23-25,- €, kúrenie mesačne 37,- €, poisťky detí mesačne - G. 18,- €, K. 25,- €, G. 11,- €, školské potreby mesačne 10,- €, G. + športový krúžok - 2x do roka kopačky, tepláková súprava v hodnote 60,- € + lopta + chrániče v hodnote 40,- €, týždenne 2,- € a na tréningy ďalšie 2,- €. Syn K. - školské potreby 10,- €, športový krúžok, kopačky, tepláková súprava 2x do roka + lopta, chrániče, týždenne 2,- € + tréning 2,- €. K. má zvýšené náklady na okuliare a kontrolné vyšetrenia. Navštevuje krúžok tvorivej dielne, na ktorý matka prispieva 5,- €. U stomatológa bola oboznámená, že syn K. bude musieť nosiť strojček na zuby, pribl. cena 700,- €. Najmladší syn G. má zhoršený zdravotný stav, navštevuje neurológiu v Žiline, foniatriu v Krásne nad Kysucou a logopédiu v Turzovke. Navštevuje škôlku, kde je mesačný poplatok 5,- € a 22,- € strava. Na doporučenie lekárov kupuje vitamíny - mesačne

7,- €. Matka platí svoju poisťku vo výške 13,74 € mesačne + 34,- € + 20,- € kreditnú kartu, z ktorej si občas požičiava. Raz za dva mesiace si dobíja kredit na telefón vo výške 6,- €. Na domácnosť, hygienu, jedlo jej ostáva pribl. 150-160,- €. Počas veľkých prázdnin si môže dovoliť dať do letného tábora len jedno z detí, tentokrát najstaršie. Doručila dôkaz o letnom tábore najstaršieho syna G. a nákladoch. Na pojednávaní sa pridržiava aj všetkých tvrdení produkovaných od kolíznej opatrovníčky.

Kolízna opatrovníčka nesúhlasila so znížením výživného. Mala zato, že do tejto situácie sa dostal otec sám nezodpovedným prístupom k plneniu si svojich otcovských, rodičovských povinností, najmä neplnením vyživovacích povinností, za čo nemôže matka ani deti. Nezodpovedne sa zachoval nielen k maloletým deťom D., ale aj k ďalšiemu dieťaťu, ku ktorému má vyživovaciu povinnosť - k C. O.. Toto dieťa sa dostalo do veľmi ťažkej životnej situácie spolu so svojou matkou a navrhovateľ ako otec si nespĺnil svoje rodičovské povinnosti, nedal svoje priezvisko maloletému dieťaťu, neplatí výživné, nedal súhlas k zvereniu do osobnej starostlivosti, dieťa muselo byť umiestnené v ústave. Aj toto svedčí o povahových, charakterových vlastnostiach navrhovateľa, otca a o plnení si jeho povinností ku všetkým svojim deťom. Z pripojeného spisu 16P/138/2011 z rozsudku 16P/138/2011-58 zo dňa 23.11.2011 súd zistil, že týmto rozsudkom, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 3.2.2012 bolo zvýšené výživné na maloletého G. Y., nar. X.X.XXXX zo sumy 82,98 € na sumu 120,- € mesačne a u maloletého K.E. Y., nar. XX.X.XXXX zo sumy 82,98 € na sumu 100,- € mesačne.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že v čase rozhodovania vo veci 16P/138/2011 matke pribudla ďalšia vyživovacia povinnosť k maloletému G. D., ktorého má z družského vzťahu s priateľom G. Č.. Žije v rodinnom dome priateľa v obci D.. Za nájom domu neprispieva, uhrádza platby za energie v rodinnom dome. Priateľ v tomto rodinnom dome nežije, býva v T. L. T.. V čase rozhodovania jej príjmom bol rodičovský príspevok 256,- €, prídavky 66,03 €. Zdravotný stav matky bol dobrý. Mala problémy s chrbticou, lieky ale neužívala, nechodila na rehabilitáciu. SIPO 40,- € za elektrickú energiu a 40,16 € platba Severoslovenským vodárňam a kanalizáciám. Nevlastní žiaden hnutelný a nehnuteľný majetok väčšej hodnoty. Poisťka mal. K. 100,- € mesačne, 20,- € mesačne hypotekárny úver, ktorý si zobrali s otcom deti ešte počas trvania manželstva, poisťka v prospech G., ročné poisťné 112,68 €, poisťné v prospech G. 167,30 € ročne. V čase určenia výživného mal. G. bol žiakom tretieho ročníka Základnej školy obec M.. Má zdravotné problémy, je alergik. Na lieky dopláca 8-10,- €. Má poruchy pozornosti, aktivity, je liečený v pedopsychiatrickej ambulancii. Na tieto lieky mesačne dopláca matka 6,- €. Maloletý G. nechodí do školskej družiny, ani do školskej jedálne, stravuje sa doma. Chodí na počítačový krúžok, za ktorý matka platí jedenkrát ročne 5,- €. Má problémy s päťou, na päte sa mu vytvára hrča. Pravidelne chodia k lekárovi vyťahovať vodu, musí mať kvalitnú a drahšiu obuv. Má výdavky na školské potreby a pomôcky. Na začiatku školského roka mu zaplatila za knihu 13,- €, za knihu slovenského jazyka 7,- €. Bežne kupuje perá, ceruzky, zošity, iné školské pomôcky. Dávid navštevoval predškôlku, pretože mal postúpiť do prvého ročníka základnej školy. Má zdravotné problémy. Je riešený na pedopsychiatrickej ambulancii s diagnózou adaptačné poruchy, nočné mory, vývinová porucha reči. Má odklad školskej dochádzky. Navštevuje logopédiu. V škôlke matka platí za stravu 4,30 €. Do škôlky chodí peši. V konaní bolo preukázané, že otec sa o deti nezaujíma. Naposledy ich videl asi pol roka po rozvoze. Výživné na deti si riadne neplatí. Matka výživné vymáhala v rámci exekučného konania a podala trestné oznámenie. Požiadala o poskytnutie náhradného výživného. Výživné jej je vyplácané. Proti otcovi bolo vedené trestné stíhanie pre trestný čin zanedbania povinnej výživy na základe rozsudkov č.k. 3T/23/2010-73 zo dňa 5.10.2010 a trestného rozkazu Okresného súdu Čadca č.k. 2T/121/2011-37 zo dňa 11.10.2011. Otec je samostatne zárobkovo činnou osobou. Nebol v evidencii uchádzačov o zamestnanie, nepodal daňové priznanie.

Podľa § 163 ods. 1 OSP rozsudok odsudzujúci na plnenie v budúcnosti zročných dávok alebo na plnenie v splátkach možno na návrh zmeniť, ak sa podstatne zmenili okolnosti, ktoré sú rozhodujúce pre výšku a ďalšie trvanie dávok alebo splátok. Zmena rozsudku je prípustná od času, keď došlo k zmene pomerov. Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa menia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh. Podľa § 78 ods. 3 Zákona o rodine pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará.

Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Výživné súd určí podľa stavu zisteného v čase vydania rozhodnutia. Pri rozhodovaní o zmene výživného treba porovnať okolnosti dôležité pre určenie výživného tak v čase skoršieho rozhodnutia, ako aj v čase nového rozhodnutia. Predpokladom zmeny právoplatného rozhodnutia o výživnom je iba závažnejšia zmena pomerov. Nestačí len úvaha o tom, či doterajšie výživné je primerané, pretože inak by išlo o neprípustnú reparáciu právoplatného súdneho rozhodnutia (§ 159 ods. 2, 3 OSP).

Na základe uvedeného bolo povinnosťou súdu porovnať, či došlo k zmene pomerov na strane otca v porovnaní s vydaním predchádzajúceho rozsudku.

Skutočnosť, že matka zmenila priezvisko maloletým deťom, nespôsobila zánik vyživovacej povinnosti otca k maloletým deťom. Táto argumentácia je vo vzťahu k predmetu sporu právne irelevantná.

Jediný dôvod, ktorým bola zdôvodnená podstatná zmena pomerov na strane otca/navrhovateľa na zníženie vyživovacej povinnosti, bolo tvrdenie, že sa nachádza vo výkone trestu odňatia slobody a to za prečin zanedbania povinnej výživy a jeho zárobok mu neumožňuje platiť výživné v takejto výške. Iné tvrdenia, ktorými by odôvodnil zmenu pomerov na svojej strane, neprodukoval.

Rozsudok č.k. 16P/138/2011-58 bol vydaný dňa 23.11.2011, právoplatnosť nadobudol dňa 3.2.2012.

Z trestného rozkazu 2T/121/2011-37 zo dňa 11.10.2011, ktorým bol otec uznaný za vinného za prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1 Trestného zákona za obdobie od 1.10.2010 do 11.10.2011, bol vydaný 11.10.2011, teda pred rozhodnutím súdu vo veci 16P/138/2011, v ktorej bolo rozhodnuté dňa 23.11.2011. Trestný rozkaz teda súd nemohol vyhodnotiť ako zmenu pomerov v porovnaní s rozsudkom vo veci 16P/138/2011, pretože trestný rozkaz vo veci 2T/121/2011 bol ku dňu rozhodovania známy a bol predmetom dokazovania.

Z pripojeného spisu 3T/109/2012 súd zistil, že rozsudkom č.k. 3T/109/2012-85 zo dňa 17.6.2013 bol otec maloletých detí uznaný za vinného za prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, 3 písm. c) Trestného zákona a za to bol odsúdený na trest odňatia slobody vo výmere 1 rok. Zo skutkovej časti rozsudku vyplýva, že mal príjem z pracovnej činnosti, mal možnosť výživné platiť aspoň čiastočne a neplatil. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 17.6.2013.

Rozsudok č.k. 16P/138/2011-58 zo dňa 23.11.2011 nadobudol právoplatnosť dňa 3.2.2012, teda k odsúdeniu a výkonu trestu odňatia slobody za prečin zanedbania povinnej výživy vo veci 3T/109/2012 došlo po rozhodnutí súdu o zvýšení vyživovacej povinnosti. Do výkonu trestu odňatia slobody nastúpil dňa 17.12.2013. Z čl. 35 vyplýva, že dátum prepustenia je plánovaný na 17.12.2014. Z čl. 34 spisu mal súd preukázané, že na práce je zaradený od 28.1.2014. Potvrdeniami na čl. 35 a nasl. spisu mal súd preukázané, že jeho príjem je minimálny a nepokrýva náklady na výživné. Z potvrdenia úradu práce čl. 39 spisu mal súd preukázané, že nie je vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie. Naposledy bol evidovaný v čase od 1.11.2001 do 10.4.2003. 11.4.2003 bol vyradený z dôvodu nespôsobnosti s úradom práce.

Súd v nadväznosti na § 75 ods. 1 Zákona o rodine a § 78 ods. 1 Zákona o rodine nevyhodnotil skutočnosť, že otec maloletých detí má minimálny príjem ako podstatnú zmenu pomerov na jeho strane pre účely zníženia vyživovacej povinnosti. Z vykonaného dokazovania je zrejmé, že aj v predchádzajúcom časovom období bol vyradený z evidencie pre nespôsobnosť, teda sám sa pripravil o možnosť mať aspoň nejaký príjem a platiť aspoň nejaké výživné. Rovnaký záver vyplýva aj z výsledkov trestného stíhania, že bol odsúdený z dôvodu, že výživné neplatil, aj keď príjem mal a neplatil ho ani čiastočne. Skutočnosť, že je odsúdený pre neplnenie vyživovacej povinnosti, súd nemohol vyhodnotiť ako podstatnú zmenu pomerov na strane otca v neprospech maloletých detí a znížiť v príčinnej súvislosti s tým vyživovaciu povinnosť otca. Túto okolnosť vyhodnotil tak, že otec v nadväznosti na § 75 ods. 1 Zákona o rodine sa správal nezodpovedne, neplnil svoju vyživovaciu povinnosť a bolo by v rozpore s dobrými mravmi, keby neplnenie vyživovacej povinnosti otca, za ktoré bol odsúdený, vyhodnotil súd ako podstatnú zmenu pomerov na jeho strane v neprospech maloletých detí a znížil výživné, na ktoré deti majú nárok. Túto situáciu spôsobil samotný otec a preto ju nemožno vykladať na ťarchu maloletých detí, ani matky maloletých detí, ktorá sa snaží svoje deti v rámci svojich možností vyživovať. Do tejto situácie sa dostal

sám otec svojím nezodpovedným prístupom k plneniu vyživovacej povinnosti a plneniu všetkých svojich rodičovských povinností.

Z uvedených dôvodov súd návrh na zníženie vyživovacej povinnosti zamietol. Stotožnil sa so záverom kolíznej opatrovníčky, že aj keď v tomto časovom momente jeho príjem vo výkone trestu odňatia slobody neumožňuje platiť výživné v uvedenej výške, matka poberá náhradné výživné a bude povinnosťou otca po návrate z výkonu trestu odňatia slobody si zabezpečiť taký príjem, aby svoje záväzky na výživnom vyrovnal.

Podľa § 146 ods. 1 písm. a) OSP súd o náhrade trov konania rozhodol tak, že žiadny z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania, pretože konanie sa týkalo starostlivosti o maloleté deti (§ 81 ods. 1 OSP, § 176 ods. 1 OSP), ktoré možno začať i bez návrhu, z úradnej moc. Okrem toho súd podotýka, že je povinnosťou uplatniť nárok na náhradu trov konania podľa § 151 ods. 1 OSP. Právna zástupkyňa navrhovateľa nárok na náhradu trov konania podľa § 151 ods. 1 OSP neuplatnila. Vyjadrenie „ponecháva rozhodnutie čo do trov konania na rozhodnutie súdu“. Súd nevyhodnotil ako uplatnenie nároku na náhradu trov konania podľa § 151 ods. 1 OSP. Uvedené konanie je konaním návrhovým a bez návrhu súd náhradu trov konania nepriznáva.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Žiline prostredníctvom Okresného súdu Čadca v dvoch vyhotoveniach.

Podľa § 205 ods. 1 O. s. p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O. s. p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 205 ods. 3 O. s. p. rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.